

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

ANULŪ XLVIII.

ANUNCIURILE:

Pe unț anț 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe anț 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

N° 271.

Vineri, 6 (18) Decembrie.

1885.

Din cauza S-tei sârbători de Vineri, Țiarul nu va apăre până Sâmbetă sêra.

BrașovŪ, 5 Decembrie 1885.

În dieta din Peșta se debate tocmai acum noul proiect de lege asupra iurisdicțiunilor și în special Ț-ul 54 alŪ acestui proiect, care tracteză despre sfera de putere a fișpanului. Nici vorbă că și acestŪ proiectŪ se va primi tocmai așa, precum majoritatea camerei supusă porunci-lorŪ șefului sêu dela putere a primitŪ proiectul de lege privitorŪ la prelungirea mandatului de-putaților.

Tisza Kalman își va vedê așadêr în curênd visulŪ cu ochii, căci de curêndŪ reformata ca-meră a magnaților anevoiă va face opozițiune proiectelorŪ sale primite de cameră, mai alesŪ după ce i se va spune, că au și speciala me-nire de a întări domnirea magnaților maghiari în acestŪ statŪ.

De acum încolo sănătate bună autonomiă comitatensă. D-lŪ Tisza îndată ce ajunse la cărma statului poliglotŪ ungarŪ dădŪ o lovire de môrte vechei autonomii a comitatelorŪ și tâtă preocupățiunea lui în cursulŪ guvernărei sale era de-a nimici și sfârșima și ultimele resturi ale acestei autonomii.

După vechia constituțiune comitatele (jude-țele) aveau o autonomiă largă și solidă, așa nu-mitele „congregațiuni“ (adunări) comitatense puteau sê respingă ori-ce ordonanță a guvernului, care nu era basată în legile positive și astfelŪ de ordonanțe nici că se puneau în pracsă. Espe-riința ne arată cum tocmai în Țilele nôstre mi-nistrii unguresci abuzeză de puterea lorŪ nesoco-tindŪ și călcândŪ legile statului prin ordonanțele lorŪ. Nici odată cetățenii statului n'au avutŪ dêr mai mare lipsă de scutulŪ autonomiei față cu volniciele guvernului de astăzi.

Dêr Tisza nu se gândesce la libertatea ce-tățeniloerŪ, ci scopulŪ lui este numai și numai d'ași întări pozițiunea prin concentrarea întregii puteri în mânilorŪ sale. Odinioră comitatulŪ era suveranŪ și fișpanulŪ (prefectulŪ) trebuia sê ese-cute purŪ și simplu hotăririile adunărei municipale. Astăzi s'au schimbatŪ lucrurile cu desă-vêrsire. NoulŪ proiectŪ alŪ d-lui Tisza face din fișpanŪ unŪ adevêratŪ satrapŪ asiaticŪ.

ScimŪ din istoriă, că tiranii GrecilorŪ, sa-trapii persiani afară de voința lorŪ și de interesele lorŪ și ale stăpânului lorŪ nu cunosceau față cu supușii greci nici o lege, voința lorŪ era lege. TotŪ așa facŪ și vorŪ face în viitorŪ și mai multŪ satrapii lui Tisza prin comitate, mai alesŪ prin acele unde se află Români, pentru că față cu noi Români ei, precum doveditŪ este, nu mai păzescŪ nici o lege. Pentru ei esistă numai vișelulŪ de aurŪ, idea de statŪ maghiarŪ, în numele căreia se comitŪ aș barbariile și pri-gonirile cele mai mari contra nêmului româ-nescŪ.

PornitŪ odată carulŪ statului pe povêrni-șulŪ reacțiunărŪ, elŪ nu se va opri la reformele de astăzi. Era satrapilorŪ maghiari, ce va urma acum după era absolutismului constituțional maghiarŪ, va trebui sê facă locŪ în curêndŪ erei curatului absolutism maghiarŪ, ce-o pregătesce d-lŪ Tisza.

Este constatâtŪ că sistemele absolutistice cadŪ mai curêndŪ ca cele constituționale. Satrapii vorŪ deștepta în cele din urmă și consciința de dreptate și moralitate amorțită a poporului maghiarŪ și avemŪ firma speranță, că sistemulŪ Tisza va cădê însuși în grôpa, ce au voitŪ sê ni-o sape nouê.

RêsboiulŪ dintre Sêrbi și Bulgari.

BelgradŪ, 15 Decembrie. Delegații militari ai mar-elorŪ puteri, încă înainte d'a pleca la NișŪ, conferescŪ în Viena și BelgradŪ și pe basa chartelorŪ militare vorŪ lua hotăriri definitive cu privire la delimitarea unei zone neutre. Rectificările necesare acestorŪ hotăriri se vorŪ face la fața locului. Se asigură că în 8 Țile se va semna armistițiulŪ. Inarmările continue ale Serbiei se facŪ numai pentru eventualitatea ce ar aduce-o nepri-mirea condițiunilor de pace din partea BulgarilorŪ. Numai în acestŪ casŪ guvernul ar reîncepe rêsboiulŪ. Din partea armatei, care crede, că rêsboiulŪ va reîncepe la primăveră, momentanŪ n'ar fi de temutŪ nici o ac-țiune contrară disciplinei. În totŪ casulŪ însê, încheierea formală a armistițiului n'ar trebui sê s'amâne nici unŪ momentŪ.

Sofia, 15 Decembrie. Puterile au întreprinsŪ pe lângă guvernulŪ bulgarŪ unŪ pasŪ colectivŪ și l'au în-trebatŪ, decă consimte sê primescă deciziunea comisiunei militare. Se admite, că rêsponsulŪ va fi conformŪ inten-țiunilorŪ deja cunoscute ale guvernului bulgarŪ, d'a deșerta mai întêiu trupele sêrbesci teritoriulŪ Vidinului.

Londra, 15 Decembrie. GuvernulŪ francesŪ a adre-satŪ cabinetelorŪ europene o notă-circulară privitoare la cestiunea balcanică, în care favorisetză unirea personală între Rumelia și Bulgaria sub prințulŪ Alexandru, fără ca Turcia sê pêrđă ban și țeră; integritatea ei sê se asigure prin ocuparea defileelorŪ BalcanilorŪ de cătră trupele turcesci.

BelgradŪ, 15 Decembrie. Din ZaicărŪ se anunță êrăși casuri, care dovedescŪ că Bulgarii nu respectă in-cetarea ostilitățilorŪ. În Rakovicza și Kirijevo cavaleria bulgară a făcutŪ prizonieri 5 gardiști de siguranță sêr-besci, i-a tiritŪ în arestŪ la Kirijevo, le luă armele și numai a doua Ți îi liberă. Cavaleria bulgară, care cu-trieră locurile, face ținutulŪ nesigurŪ, jăfuesce, atacă și tirășce pe locuitorii în serviciulŪ militarŪ bulgarŪ. Au-toritățile militare sêrbesci au fostŪ avisate sê încheiă procese verbale despre aceste întâmplări, spre a se arăta la loculŪ competentŪ, cum se ținŪ Bulgarii de îndat-oriri.

ConstantinopolŪ, 15 Decembrie. Madjid-pașa a plecatŪ la Sofia, însoțitŪ de generalulŪ Șakir-pașa, care e însărcinatŪ cu partea militară a tractărilorŪ de pace sêrbe-bulgare.

SCRILE ȚILEI.

Luni în 2 Decembrie, cu trenulŪ de dimineță a ple-catŪ din regimentulŪ de infanteriă Nr. 82 din Sibiu unŪ despartământŪ la Ighiu, ca sê înlocuiască compania ace-luiași regimentŪ încuartirată acolo încă de cu tómnă, de când cu gogorițele „patriotice“.

—0—

TribunalulŪ din BrașovŪ a publicatŪ în 11 De-cembrie n. sentința în afacerea abuzurilor comise cu ocaziunea alegerii de deputatŪ dietalŪ în cerculŪ Făgă-rașului. Hermann Kraus și George Codru au fostŪ achi-tați de acuzarea că arŪ fi fostŪ mituiți, pe când acusatul IacobŪ Neculae fŪ condamnatŪ la 14 Țile arestŪ, IosifŪ TrombitașŪ, Neculae Vasile și AdamŪ Georgea la câte 7 Țile arestŪ, și în fine Neculae Socaciu la 3 Țile arestŪ și amenda corêspondentore. — Asta'i o bună lecțiă pentru cei ce nu respectă pasivitatea hotărîtă de Români Ar-deleni. Sê sperămŪ că priedulŪ arestului îi va face sê se gândescă seriosŪ la datoria ce o au ca Români.

—0—

Cetitorii noștri își aducŪ aminte de scena dintre ministrulŪ Tisza și deputatulŪ Csanydy. „Bud. Tgbl.“ comunică, că unŪ viceșpanŪ din garda mamelucescă a lu-

Tisza a provocatŪ pe deputatulŪ Csanydy la duelŪ, pen-tru că a amenințatŪ pe stăpânulŪ sêu. Nu ntelegemŪ, cum voinicosulŪ ministru, care nu se teme a face vênătore de sobolŪ pe sub pămêntŪ, n'are curagiulŪ sê se dueleze însuși la lumina Țilei!

—0—

Sub titlulŪ „UnŪ popă valahŪ setosŪ de sânge un-gurescŪ“, scrie „Pesti Hirlap“ următorele: „SuntŪ mai multŪ popi valahi, căroră le este sete de sânge un-gurescŪ, însă nu și arată pe față setea lorŪ ca Alexan-dru Popa preotulŪ gr. cat. din BirchisŪ. AcestŪ omŪ care și deonoretză numele sêu, în Țilele trecute certân-du-se cu trei economi pentru nisce fênŪ, în furia lui sêlbatică a ȚisŪ: „Nu vrêu sê cunoscu Unguri, nici a sci despre ei... 48 a trecutŪ... de-ar peri UngurulŪ, ca sê nu vedŪ nici unulŪ cu ochii; vê sucescu gatulŪ, că mi-e sete de sânge ungurescŪ, vê vomŪ invêta noi, cănilorŪ de Ma-ghiari!“ Fiindcă acestŪ servŪ alŪ lui Dđeu, setosŪ de sânge ungurescŪ, agitetză neîntreruptŪ în contra Unguri-lorŪ, tribunalulŪ din Elisabetopole a începutŪ o investi-gățiă contra lui. Pe scurtŪ trebuie gâtatŪ cu astfelŪ de trădatori de patriă. — Êr au începutŪ foile patrioțilorŪ de monopolŪ cu tragi-comediile! Pe când pe la noi ninge mereu și e gerŪ, în redacțiunile „patriotice“ se vede că suntŪ căldurile caniculare.

—0—

PrimarulŪ din Alba-Iulia și-a datŪ în petecŪ ca ȚiganulŪ, adecă vremŪ sê ȚicemŪ ca solgăbirulŪ din Dunavecse. Sub Nr. 105 rêsponde la corespondențele germane ale magistratelorŪ din SebeșŪ și Orăștia, că nu primesce decătŪ numai hârtii în limba statului. Sê n'o pătescă odată „patriotulŪ“ primarŪ ca solgăbirulŪ de mai susŪ.

—0—

„Magyar Polgar“ e informatŪ din Sibiu, că oficia-lulŪ oficiului de dare de acolo S. Szt. fŪ arestatŪ pentru delapidare de bani erariali în sumă de 6000 fl. Inșelă-toria s'a descoperitŪ în secțiă comptabilității din minis-terulŪ financelorŪ.

—0—

FocŪ și cătranŪ s'a făcutŪ „luminățiă“ sa „Ellen-zek“, fiindŪ că a vêdutŪ o etichetă de farmaciă, pe care era tipăritŪ „A deesi gyogy szertárból“, êr cu mâna scrisŪ nemțesce „Nach Bericht“ (După prescriere). Minunățiă, sa „Ellenzek“ Țice, că e „rusine“, ca proprietarulŪ far-maciei, care se numesce Paul Roth și totdeodată e pri-marŪ și deputatŪ dietalŪ alŪ Deșului, sê întrebuinteze ca limbă de afacere limba germană. De când asta, nechib-zuitulŪ „Ellenzek“?

—0—

„Bud. Tgbl.“ scrie cu data de 12 Decembrie: „În ședința de aș a camerei deputațilorŪ, care a fostŪ bo-gată în scene interesante, s'a adresatŪ o interpelare în privința demisionării conducătorului căilorŪ ferate un-guresci Tolnay. InterpelantulŪ Enyedy a întrebatŪ pe ministrulŪ comunicațiunei, de ce Tolnay a fostŪ conce-diatŪ? MinistrulŪ n'a rêsponsŪ nimicŪ... Atunci se auȚi deodată o voce din cealaltă parte și toți strigară: *Koncz-politika!* unŪ cuvêntŪ, care produse mare întărire de o parte a camerei și mare ilaritate de cealaltă parte. Ce însemnêză acestŪ cuvêntŪ? „Koncz“ însemnêză totŪ atâta câtŪ osŪ, sêu mai corectŪ osŪ de șuncă, și „Konczpoli-tika“ ar fi politică de osŪ de șuncă. Așa dêră pentru politica de osŪ de șuncă a fostŪ Tolnay concediatŪ, și cumcă osulŪ de șuncă nu este în realitate osŪ ci suma de 40,000 fl., ce o primea Tolnay anualŪ, se ntelege de sine. Întrebarea e numai, căruia din credincioșii servi-torŪ ai ministrului președinte i se lva arunca osulŪ de șuncă?“

—0—

ProiectulŪ de lege pentru prelungirea manda-tului de deputatŪ dela 3 la 5 ani s'a primitŪ în a treia cetire de camera ungară, cu 215 contra 130 voturi, și s'a trimesŪ camerei magnațilorŪ.

—0—

În espozițiunea de CrăciunŪ din museulŪ austriacŪ din Viena se află și unŪ dulapŪ, plinŪ cu stote țesute, în bogate colorŪ, de industria de casă din Șeica mare. PubliculŪ le admiră cu o deosebită plăcere, și comerci-antulŪ I. Stolz, care e depositarulŪ vienezŪ alŪ acestorŪ

Nr. 9055-1885.

1. 3.

Publicațiune.

In interesul susținerii ordinii, curățeniei și securității în cetate și suburbie se publică de nou:

1. Pe trotuar și pe podela de peste canal nu este iertat a merge cu carul, a merge călare, nici a duce cai de căpăstru ori a trage cu mâinile cărucioare încărcate.
2. A vărta apă și lături este concesă numai în gurile introduse la podela canalului. A deșerta necurătenii, gunoii măturat, mai vartos gunoii din grăpa de lături în canale, dinaintea caselor, în ulițe și locuri publice, apoi în scocurile din curți ori din ulițe este oprită.
3. Oricine va pune să încarce mărfuri sau alte obiecte pe care de cărași ori pe alte cărași să descarce de pe ele este obligat, a pune îndată după săvârșirea lucrului să ridice necurătenia escată prin aceea și să ducă murdăria acăsta de acolo.
4. A ferăstrăi și a despica lemne în uliță este oprită.
5. A da de mănecare la cai, în genere la vite trăgătoare în uliță, în drum și locuri publice este, cu excepțiunea locurilor libere dinaintea porții uliței vămiei și a căldărarilor, oprită.
6. Care cu caii înhămați nu este ertat a lăsa să stea pe uliță fără veghiare.
7. Cară singure, lași pline ori goale, buți. peste totu obiecte care încurcă drumul de cară ori de picior, nu este ertat a le lăsa să stea în uliță nici ziua nici noaptea.
8. In uliță, la fântâni și canale nu este ertat a spăla nici căruțe, nici rufe, verdețuri ș. a., este oprită încă și a bate rufe cu maiul în uliță.
9. Pe uliță și pe drum este ertat a mâna numai la stânga, este oprită a mâna pe întrecute ori a călări în galop.
10. Este oprită a murdări locurile publice prin facerea treburilor naturali.
11. Spre a duce gunoii din gropi și cōstene de gunoii, precum și moloz și pământ delocurile, unde se fac clădiri, trebuie să se folosescă de care astfel încotmte, ca să nu pōtă cădea din ele nimic și murdări uliță.
12. La facerea clădirilor ori reparaturilor nu este ertat, a închide drumul cu materialuri de clăditu nici cu moloz, lemne și petri.
13. Când înghetă sunt proprietarii de case și economii de case obligați a presăra în fie-care și trotuarul de-a lungul realității lor, pe câtu este de lat, sau, unde nu este trotuar, totu locul în lățime de 1 și jumătate metru cu cenușă ori cu nisip.
14. Fie-care proprietar de casă și econom de casă este obligat

a pune, cându ninge și după ce a ninsu, să curețe de zăpada îndată totu trotuarul dinaintea casei sale.

15. Zăpada scōsă din curți private este concesă a-o descărca numai pe locurile estinate de căpitănatul orașenescu.
16. Porțile caselor au să se încuie la 10 ore sēra.
17. A cântă musica în birturi și cafenele și fără entree după 12 ore sēra este ertat numai după primirea concesiunii acestui oficiu, pentru care este a se plăti în favorul casei sēracilor o taxă de 1 fl. v. a.
18. Ori-ce acțiune ori întrelăsare împreunată cu pericolu de focu este oprită.
19. Larma pe ulițe și la fântâni este oprită.
20. Cerēndu trebuința a opri canalul spre scopuri industriale, să întrebuinteze la acēsta numai astfelu de scânduri, a căroru margine superiōră după aședarea lor în canal să stea cu 25 de centimetri mai josu ca marginea țermurelui. Scândurile pentru închisū nu e concesū de a se lăsa peste nōpte în canal.

Cei ce nu voru pădi aceste ordinațiuni, se voru pedepsi cu bani, seu la casu de a nu putea plăti, cu arestū.

Brașovū, 14 Decemvre 1885.

Căpitănia orașului.

Pentru „Hotelul național” din Blașiu se caută un hotelier (crîșmar) dela 1-a Ianuaru, eventualu dela 1-a Aprilie 1886. Concurenții au de a se adresă la arēndașul metropolitan d-lă Simon Mendl în Blașiu; cei de naționalitate română sunt preferiți.

VALUTEA LA BURSA DE VIENA
din 16 Decemvre st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	99.65	Bonuri croato-slavone	102.00
Rentă de hârtă 5%	91.65	Despăgubire p. diploma de vinu ung.	97.25
Imprumutul căilor ferate ungare	148.40	Imprumutul cu preniu ung.	117.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de oști ung.	97.80	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.80
(1-na emisiune)		Renta de hârtă austriacă	82.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de oști ung.	124.00	Renta de arg. austr.	108.95
(2-a emisiune)		Losurile din 1860	139.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de oști ung.	109.80	Acțiunile băncel austro-ungare	874.00
(3-a emisiune)		Act. băncel de credit ung. 2-9	294.75
Bonuri rurale ungare	102.75	Act. băncel de credit austriac	294.75
Scouri cu cl. de sortare 10250		Argintul	5.97
Scouri rurale Banat-Ti-miș	102.00	Impărătescul	9.97
Scouri cu cl. de sortare 10200		Napoleon-d'or	61.80
Scouri rurale transilvane 103.		Mărci 100 imp. germ.	129.80
		Londra 10 Livres sterlinge	129.80

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.				
Trenu de ersone	Trenu accelerat	Trenu omnibus	Trenu omnibus		Trenu omnibus	Trenu accelerat	Trenu omnibus	Trenu de persone	Trenu omnibus	Trenu de persone	Trenu omnibus	Trenu de persone	Trenu accelerat	Trenu omnibus	Trenu de persone	Trenu omnibus	Trenu de persone	Trenu omnibus
Bucuresci	5.00	7.45		Viena		7.15												
Predeal	9.45	12.50		Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00									
Timiș	10.11	1.40		P. Ladány	10.37	3.40	7.25	9.11	11.40									
Brașov	10.44	2.27		Oradea mare	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31									
Feldiara	6.22	10.51	2.55	Vărad-Velencze	5.33	6.41		1.28										
Apatia	7.01	11.18	3.38	Fugyi-Vásárhely			9.45	2.00										
Agostonfalva	7.33	11.36	4.17	Mező-Telegd			7.14	10.18	2.34									
Homorod	8.01	11.51	4.47	Rév			7.42	11.36	3.18									
Hașfaleu	8.45	12.23	5.42	Bratca				12.11	3.41									
Sighișora	10.10	1.19	7.37	Bucia				12.43	4.01									
Elisabetopol	10.29	1.30	8.01	Ciucia			8.31	1.31	4.26									
Mediaș	10.39	1.37	8.21	Huedin				9.01	2.56	5.08								
Copsa mică	11.19	2.05	9.01	Stana					3.29	5.27								
Micăsasa	11.54	2.25	9.41	Aghiriș					4.0	5.50								
Blașiu	12.12	2.36	10.02	Ghirbău					4.18	6.02								
Crăciunel	12.56		6.20	Nedeșdu					4.36	6.24								
Teiuș	1.30	3.13	6.19	Clușiu			10.0		5.05	6.43								
Aiud	1.45		7.15	Apahida	12.0	10.16				7.03								
Vințulu de sus	2.11	3.40	7.43	Ghiriș	12.31					7.26								
Uiora	2.55	4.01	8.21	Cucerdea	2.16	11.24				8.51								
Cucerdea	3.17		8.55	Uiora	3.12	11.43				9.31								
Ghiriș	3.24		9.04	Vințulu de sus	3.32	11.45				9.43								
Apahida	3.31	4.24	9.12	Aiud	3.41					9.51								
Clușiu	4.09	4.49	10.23	Teiuș	3.50					9.58								
Nedeșdu	5.36		12.32	Crăciunel	4.25	12.08				10.21								
Ghirbău	5.55	5.55	12.59	Blașiu	4.50	12.22				10.41								
Aghiriș				Micăsasa	5.41					11.28								
Stana	6.08	6.08		Copsa mică	6.07	12.57				11.44								
Huedin	6.29			Mediaș	6.40					12.18								
Ciucia	6.45			Elisabetopol	7.00	1.27				12.36								
Bracia	7.00			Hașfaleu		1.45				1.22	6.01							
Rév	7.26			Homorod		2.06				1.56	6.40							
Mező-Telegd	7.48	7.14		Agostonfalva		2.31				2.34	7.20							
Fugyi-Vásárhely	8.28	7.43		Apatia		2.50				3.02	8.01							
Vărad-Velinte	8.47			Feldiara		3.48				4.41	10.05							
Oradea-mare	9.06			Brașov		4.19				5.30	11.02							
P. Ladány	9.26	8.22		Timiș		4.34				6.03	11.3							
Szolnok	10.01	8.48		Predeal		4.53				6.35	12.14							
Buda-pesta	10.20			Bucuresci		5.20				7.14	1.09							
Viena	10.30					5.3					1.50							
	10.51	9.18	10.37			6.07					2.48							
	12.37	10.31	12.59			6.32					3.23							
	2.58	12.07	4.45			7.30					4.56							
	6.03	2.10	10.05			11.35					9.44							
	6.35	2.45	10.50															
	3.00	8.00	6.05															

Nota: Orelle de nopte sunt cele dintre liniile groșe.